

Motion till riksdagen 2009/10:Ub201

av **Jan Erik Ågren m.fl. (kd)**

Livskunskap i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppdra åt Skolverket att göra ämnet livskunskap till en nationell kurs för gymnasieskolan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka antalet obligatoriska inslag av värdegrundarbete i grundskolan.

Motivering

Livskunskap är ett begrepp som används runt om i Sveriges skolor för ett ämne som handlar om frågor som är viktiga i livet. Idag finns ingen standardisering av ämnet och vissa elever får ämnet som en lokal kurs medan några tar del av det genom temadagar. Vid samhällsvetenskapsprogrammet på Sundsvalls gymnasium får eleverna i årskurs ett läsa 50 poäng livskunskap och får även betyg i ämnet. Skolan har formulerat ämnet som en lokalkurs med mål och betygskriterier. I utvärderingar som genomförts under ett flertal år ger eleverna enormt positiv respons och betonar vikten av ämnet. Den kritik som förts fram är framförallt att man önskat ämnet tidigare och att kursen skulle vara längre.

Livskunskap bygger på att eleverna ska få ta del av information och genom värderingsövningar få ökad förståelse för hur man själv tänker och agerar i olika situationer. Läraren har rollen som handledare och lotsar eleverna mot kunskap. Under kursens gång får eleverna besök av personer från olika sammanhang och organisationer som delger sina kunskaper. Grundtanken är att förbättra arbetsmiljön i klassen genom större förståelse för sig själv och andra samtidigt som flera mål ska kunna uppnås på ett strukturerat sätt med goda resultat. Ämnen som finns med i kursplanen på Sundsvalls gymnasium är exempelvis större självkännedom, mobbning och rasism, sex och samlevnad

Fel! Okänt namn på

samt ANT (alkohol, narkotika och tobak). Kursen utformas också efter elevernas önskemål, och vanliga ämnen är tonårsdepressioner, våld och ätstörningar. Erfarenheter från undervisningen visar på stora behov hos eleverna att få reflektera över det som de möter i sin vardag. Viktigt med ämnet är att det inte i första hand är tänkt att vara ett sammanhang där syftet är att dela med sig av sina erfarenheter utan snarare ett tillfälle att höra olika åsikter och fakta för att utifrån dessa kunna göra egna reflektioner.

Ämnet livskunskap skulle behöva vara en naturlig del av elevers hela skolgång. Tiden då barn växer och blir tonåringar och så småningom vuxna är en tid av kraftig emotionell och social utveckling. Jämställdhet, människovärde och förmåga att relatera sig själv i förhållande till sin omvärld spelar en stor roll för elevernas sociala utveckling. Utanförskap och missbruk gör sig gällande från tidig ålder hos barnen. Många lärare vittnar om att livskunskap som skolämne skapar en bättre arbetsmiljö för eleverna och leder till bättre studieresultat i andra ämnen. Huvudansvaret för elevernas fostran är föräldrarnas, skolan ska verka för att stödja dem i deras uppdrag.

Med dagens förutsättningar där ämnet livskunskap ges som lokal kurs begränsas möjligheterna för elever i hela landet att få tillgodogöra sig ämnet. Skolverket har i U2009/2848/S fått i uppdrag av regeringen att främja, stärka och sprida kunskap om skolans värdegrund genom en studie av olika sätt att arbeta med värdegrundsarbetet i skolan. Uppdraget, som sträcker sig över ett år, bör följas upp av ett uppdrag att också ta fram en kursplan för hur värdegrundsarbetet kan formuleras i en nationell kurs för gymnasieskolan liknande det som idag bedrivs som lokal kurs i livskunskap. Det fortsatta uppdraget bör också utsträckas till att ta fram förslag till fler obligatoriska inslag av värdegrundsarbetet i grundskolan. Genom att göra livskunskap till en nationell kurs kommer ämnet att bli tillgängligt för fler barn och ungdomar i Sverige. Ämnet får också en ökad status, vilket är positivt.

Stockholm den 22 september 2009

Jan Erik Ågren ()

Lars-Axel Nordell (kd)

Irene Oskarsson (kd)